

Oszályozás	
Tárgy	308
Hely	1960
Budapestre vonatkozó újságcikkek	
Szerző: László Miklós - Turi András	
Cím:	VALLOMÁS A VÁROSRÓL
Népszerűség 1960. júl. 24.	

Budapest kétmillió ember városa, majd tízmillió ember szerelme. Az egész országé. Miért szeretjük? Nehéz vallani róla — hisz az igazi szeretet szemérmes. Mégis megkíséreltünk tíz embert szóra bírni, mit szeret e városban, mi a kedves számára Budapestből?

1 — Mi tetszik Pestből a legjobban? — Orsolya Erzszi színművész nő hangjában kétségbeesés érződik. — Mit mondjak? Minden! Az egész várost szeretem, úgy, amint van. De legfőképp az embereket. A városból mégis a Blaha Lujza tér nőtt leginkább a szívemhez. Hogy miért? Egyrészt, mert a szomszédságában lakom és mindennap látom, azután mert oly kedves az árkádjával, és a nemrég odahintett virágállványával. Harmadsorban, mert ott áll a Nemzeti Színház, a magyar nemzeti színművészet székháza.

2 Galambos Dezső, a XI. kerületi Tanács végrehajtó bizottságának elnöke kis zavarban van. Aztán elneveti magát.

— Nem bánom, ha csodálkozik is rajta, én a Népstadiont szeretem legjobban Budapestből. De ha elárulom, hogy éveken át futballoztam, s ha elmondom, hogy micsoda toldott-foldott, szegényes pályán rúgtuk a port, megértheti, mekkora boldogság látnom a mi Népstadionunkat, ezt az impozáns, gyönyörű alkotást.

3 Az Angyalföld mellett szavaz Kisfalusi Péter, hivatalos címén főpénzbeszedő, hétköznapi neve a villany-gázszámlás ember. S a XIII. kerületben melyik rész szerelmese a várost járó, sok helyen csöngető, sok mindent látott férfi?

— A Béke úti, Fiastyúk utcai, Tomori-közi pusztaságból kinőtt tömbé, 1945-ben még gaz és rom volt itt és most paloták emelkednek. Nem restaurált emlékek, átmentett érték — ez már a mi hagyományunk. Büszke vagyok minden kockájára.

4 A diák, Száger László bölcsész-hallgató. Vajon mi tetszik neki a legjobban ebből a gyönyörű városból?

— A liget. A Városliget. Nyáron, kora ősszel ott tanulok, olvasatok. Megvan már a törzspadom, a Vajdahunyad mögött, kinn a tónál. Csend van, csak egy-egy gyerekhang hallatszik hozzám néha s az árnyékok nyúlásán veszem észre az idő múlását. Este pedig a fények a vizen, s a lámpacsillagok a Hősök tere felől. Mert este is sokszor kísértálok oda... ilyenkor már... nem egyedül.

5 Simon Lajos József Attila-díjas fiatal költő vidékről került a fővárosba. Ezt mondja:

— Én Óbudát szeretem legjobban Budapestből. Az óbudai gírbegörbe, lankás és emelkedő régies kis utcácskákat, a földbe süllyedt, különleges vaskapukkal felszerelt földszintes házacskákat. Némelyiken még a koppantó is megvan. Szeretek Óbudán sétálgatni, szeretem a hangulatot, amelyet áraszt. Talán azért, mert az én szülőhelyemen: Hegyalján látni ilyen utcácskákat.

6 Az újságokat őrzi, a lapokat kinnálja a 7-es autóbussz végállomásánál Kvárik Pál. Az 59 éves, nyolc éve zuglói lapterjesztő, egy évtizedig a Thököly úton, előtte pedig 1932-től 1942-ig a Baross téren, a Keletinél kiáltotta: „szenzációs, a legújabb!” Az aszfaltkoptató rikkancs szívéhez a városból vajon mi került a legközelebb?

— A budai hegyek — mondja halkán, komolyan. — Az erdők, a fák. Az én vasárnapom a hétfő délelőtt, akkor van szabad időm. Egyedül ünnepelek. A Normafá

nál vagy a Hűvösvölgyben. Járom a Zugliget és az Istenhegy útjait, a Diósárok és a Hűvösvölgy rejtekét. Barangolok a zöld fűvön, nyárfa s tölgy lombjai alatt.

7 Van, aki nem tud választani, nem tud választ adni.

— Pest szép... Pest jó... szeretem Pestet... — Ali, a Fény Eszpresszó felszolgálója biztosan pirul — csak éppen nem látszik csokoládébarna bőrén. — Szeretek mindent, az egészet... A házakat, a Rózsásdombot, a Dunát, a Nagymező utcáját — lelkesedik tört magyarsággal.

Az őszi, göndör hajú etiópai (munkakönyvét Szilun Goiton névre állították ki) huszonnégy éve budapesti lakos, tíz esztendeje viszi a budai presszó vendégei elé a hosszú duplát, forrón.

— Nem szép, nem jó, nem szokás Pestről Pesten beszélni... Hát persze, hogy szeretem, ha nem szeretném, elmentem, elmehettem volna messze... Messziről jöttem, ittragadtam, itt vagyok, itt is maradok, Budapest az én hazám.

8 S figyeljük Tibold József erzsébeti kéményseprő szavát.

— Hiába magyarázom, úgysem értik, ha mástól hallanám, én is mosolyognék, de így van, így igaz. Engem a filmen látott, televízió mutató felhőkarcolóknál is jobban kápráztat Erzsébet, a modern szép Erzsébet varázsa: a Bácska tér, a Csarnok tér újdonsága. S ha végigmegyek esténként a mi korzónkon, a Kossuth Lajos utcán — hát bizony a világ közepén érzem magam.

9 Csillag József festő.

— A beszéd, a szép szó nem az én mesterségem; az én szavam: a kép — mondja. Mutatja akva-

rellek sorát a városról. Albumon dolgozik, a mai Budapest színeit, 1960 hangulatát próbálja visszaadni. A száz képre tervezett munka 47 alkotása már kész. A 66 éves, fehér bajszú művészt ismerik a pestiek. Megjelenik az utcán, állványával leparkíroz a járda mellett vagy az úttest közepén, előkerül a szerszám: a paletta, az ecset, s dolgozni kezd. Vásznonra vázolja a látott pillanatot. A művész számára a legmeghittőbb környezet a Bajcsy-Zsilinszky út szürke, csöndes házora. S hol tart, mit végzett legutóbb?

— Eddigi legérdekesebb pesti képem: a Körút aszfaltozása. A

járókelők körbeálltak, figyeltek, tanácsot adtak. A kövezőmunkások is „ellenőrizték”, mit csináltam.

10 A kövezőmunkás: Szabó László a legutóbbi tíz évben a nagyváros több mint ötven pontján dolgozott. Ha valaki ismeri Budapestet a Zugligettől Kőbányáig, az ő. Melyik hely a legkedvesebb számára?

— Az Üllői út. Ott kint, a lakatnyán túl, ahol az új városrész születik. A gyakorlóterek, a régi Valéria barakkjai helyén. Az ember boldog, ha látja a földből kinőtt házsorok s a toronydaruk égre rajzolódó képét. Nem vagyok már fiatal ember, a régi Pestben nem sok gyönyörűségem telt, az új, a terjeszkedő Budapestet a magam városának érzem.

* Mindenki más tetszik, mindenkinek más kedves Budapestből. És a sokféleből tevődik össze, ami a várost azzá teszi, ami: mindannyiunk szerelmévé. Az érzésről így vallott Vajda János:

És ezt itt mind együtt találod. Mily tarka, gazdag változat! Bejárhadd a kerek világot, Hasonlót ehhez nem mutat.

László Miklós—Turi András